

stemmelsen om den betingede Benaadningstid, i hvilken han fremdeles kan betænke sig lidt, ere meget gode Bestemmelser. Det er naturligt, at naar man ikke er sagkyndig, saa er det ikke saa let at have nogen bestemt Mening, men jeg har dog haft nogen Tvivl, om ikke Karaktervæsenet var noget vel stærkt uvilket. I selve Anordningen findes der, som det vil ses, tre Stadier, nemlig et Forberedelsesstadium, et Lovangstadium og endelig et Overgangstadium samt den betingede Benaadningstid, hvorved der bestemmes Fremskridt, som Fangerne kan gjøre, naar han vil. Dette mener jeg er Utskikken meget rigtigt. Det gjælder jo ikke saameget om selve Straffen — skjøndt naturligvis heller ikke den kan lades ude af Betragtning —, men det gjælder jo mere om at søge at faae Fangerne til paany at blive et Menneske. Der er Noget i det nye System, som jeg har været i Tvivl om, hvorvidt det er rigtigt eller urigtigt, men der er ogsaa Noget, som jeg for min Person er overbevist om er urigtigt, og som jeg derfor vil henlede den høitærede Justitsministers Opmærksomhed paa. Det er den Maade, paa hvilken navnlig Guds Ord, som det kaldes, skal benyttes til Fangerne Opdragelse. Det kan ikke være forbigaaet Justitsministerens saalidt som Nogens Opmærksomhed, at i de lavere Samfundslag — og maaske i de høiere med — gjører og rører den Tanke sig, at Ordet Kristendommen kun er til for at holde Menneskene i Tømme, og der gives denne Tanke ikke ringe Næring i denne Anordning — i det System; thi det hedder, at paa det første og andet Stadium, altsaa baade Forberedelses- og Lovangstadiet skulle Fangerne høre Prædiken og møde til reglementeret Bøn Morgen og Aften, og de maa kun faae det nye Testamente og Psalmebogen at læse i, hvorimod de paa det sidste Stadium slippe fri for den tungne Kirkegang og kunne tillige faae andre Bøger at læse i. Jeg tror ikke, at det er en ganske rigtig Maade at vække de Sovende paa, og jeg tror ikke, at det skal give Fangerne noget hjærtligt Minde om de Timer, han har tilbragt i Guds Hus, de Timer, da han har været nødt til at høre Præsten, og naar han siden slipper ud i større Frihed, vil Lovang og Prædiken komme til uvilkaarligt at smelte sammen i hans Bevidsthed. Jeg veed meget godt og tror gjerne, at det slet ikke er Formaalet, som man har haft; men jeg frygter for, at man i alt Fald mere imod sin Villie naturligvis vil komme til at styrke Synden og Døden i Mennesket, end man egentlig vil fremhjelpe Livet derved. Det er ligesom man har givet den Tanke Medhold, at Ordet kun er til at holde de Uvorne i Tømme; naar de faae Frihed, blive de efterhaanden fri for at høre det; det var kun, saa længe de vare saa slomme, at de tungne skulde høre det, og efterhaanden indtræder den større Frihed. Jeg er ikke paa alle Punkter paa det Nene med, hvor vidt de Folk, som have haft

med Reglementet at bestille, have taget feil, eller have truffet det Rette; men jeg er paa det Nene med, at paa dette Punkt har man begaaet en Feiltagelse, og derpaa vil jeg gjerne henlede den ærede Justitsministers Opmærksomhed.

Justitsministeren: Jeg tror ikke, at det vil være hensigtsmæssigt i dette Dieblik at komme ind paa en nærmere Drøftelse af den kongelige Anordning om, hvorledes der for Fremtiden skal forholdes med Afsoning af Straf, men jeg skal dog anføre et Par Ord overfor de Bemærkninger, som bleve fremsførte af den ærede sidste Læser. Han mente, at det ikke var heldigt, at det paa de første Stadier af Straffen foreskrives som en Lovangssag, at Fangerne skulle høre Guds Ord, og at man ikke paa den Maade vilde bidrage til, at der, naar han kom i Frihed, hos ham bevaredes et hjærtligt Minde om den Gudstjeneste, han var tvungen til at overvære. Jeg kan ikke være enig med det ærede Medlem i denne Betragtning. Jeg tror ikke, man vil kunne negte, at det kan bidrage baade til at blodgjøre en Fanges haarde Sind og i det Hele til at fremkalde alvorlige Betragtninger hos ham, at Guds Ord bliver foreholdt ham. Det forekommer mig, at det er ligesom en Pligt for Statsmagten ogsaa at anvende dette Middel til at indvirke fordelagtigt og opbyggende paa den enkelte Fange. Den Omstændighed, at han i Begyndelsen af Straffens Afsoning maaske har et mindre aabent Ore for de guddommelige Sandheder, vil efter min Opfattelse ikke kunne berettige Statsmagten til at undlade at anvende ogsaa dette Middel til om muligt at føre ham tilbage til et bedre Liv. At Lovangen bortfalder paa et senere Standpunkt af Straffetiden, staa jo i uadskillig Forbindelse med det hele System. Naar den paa-gjældende Fange gradvis skal opdrages til at kunne taale, til at kunne bære Friheden, tror jeg, det vilde være uhenigtsmæssigt, om man paa dette enkelte Punkt vilde bevare Lovangen lige til det sidste Dieblik, og med Hensyn til dette Punkt lod hans Udsættelse fra Straffeanstalten føre til en forholdvis brat Overgang. Jeg er derfor, i alt Fald, saaledes som jeg ser Sagen i dette Dieblik, ikke tilbøjelig til at erkjende den fulde Rigtighed af de Bemærkninger, det ærede Medlem gjorde, men jeg skal iøvrigt tilføje, at det er en Selvsjølge, at min Opmærksomhed i den kommende Tid i det Hele vil være henvendt paa, hvilken Indflydelse de forskellige truene Foranstaltninger ville have paa Udviklingen af det hele Fangeliv. Derved skal selvfølgelig ogsaa det Punkt, som blev berørt af det ærede Medlem, være Gjenstand for en nærmere Betragtning og Sagttagelse, og hvis det skulde vise sig, at hans Opfattelse i denne Henseende maatte være den rigtige, behøver jeg ikke at udtale, at Bestyrelsen for Straffeanstalterne vil være betænkt paa at forandle de Forandringer foretagne, som i Tiden